

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____
din _____ 2024
Chișinău

Pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului privind Programele de stat pentru dezvoltarea IMM-urilor

În temeiul art. 9 alin. (1) lit. a) și alin. (4) și art. 11 alin. (4) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306-313, art. 651), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă modificările ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului (se anexează).
2. Modificările operate prin prezenta hotărâre nu afectează proiectele investiționale depuse la Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului până la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.
3. Controlul asupra executării prevederilor prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.
4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU DORIN RECEAN

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Dumitru ALAIBA

MODIFICĂRILE **ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului**

1. Hotărârea Guvernului nr. 129/2022 cu privire la aprobarea Programului de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, 68-71 art. 176) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1.1. în hotărâre:

punctul 3 va avea următorul cuprins:

„3. Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va elabora și, până la aprobare, va consulta în prealabil cu Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică, manualul operațional de implementare a Programului de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii, care va specifica etapele și modul de implementare, precum și va asigura publicarea acestuia și a unui ghid al applicantului la Program pe site-ul web oficial al organizației.”;

1.2. în Anexa nr. 1:

1.2.1. la punctul 21:

1.2.1.1. subpunctul 6) textul „10%” se va substitui cu textul „20%”;

1.2.1.2. se completează cu subpunctul 14), cu următorul cuprins: „servicii de consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare aferente proiectului investițional în cadrul prezentului program.”;

1.2.2. punctul 24 va avea următorul cuprins:

„24. Întreprinderile eligibile pentru Program, care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru co-finanțarea proiectului solicitat vor putea suplini insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022 și/sau de instrumente de finanțare oferite din mijloacele financiare ale Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM), în baza Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023.”;

1.2.3. la punctul 28, subpunctul 3) textul „36 de luni” se substituie cu textul „24 de luni”;

1.2.4. punctul 35 va avea următorul cuprins:

„35. Indicatorii programului vor cuprinde:

1) Indicatori de produs:

a) cel puțin 600 IMM informate despre prevederile programului;

b) cel puțin 3 000 companii informate cu privire la dezvoltarea propriilor afaceri;

c) registrul furnizorilor de soluții/servicii IT (publicat pe site-ul web oficial al IP ODA), precum și mecanism exact de includere și excludere a prestatorilor de servicii IT, elaborat;

d) cel puțin 150 IMM susținute în implementarea acțiunilor de transformare digitală, prin acordarea suportului financiar nerambursabil;

2) Indicatori de rezultat:

a) cel puțin 400 de locuri de muncă menținute;

b) creșterea volumului de investiții în economie cu cel puțin 120 mil. lei, ca urmare a implementării Programului;

c) cel puțin 70% dintre întreprinderile susținute vor implementa cu succes acțiunile de digitalizare;

d) cel puțin 60% din beneficiari vor înregistra o creștere a impozitelor și taxelor plătite în bugetul public național;

e) cel puțin 60% din beneficiari vor asigura câștigul salarial mediu lunar brut la nivelul celui pe ramură;

f) cel puțin 60% din beneficiari vor înregistra o creștere a performanței financiare.”;

1.3. în Anexa la Program:

1.3.1. Nr. crt. 11. M. ACTIVITĂȚI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE, Clasa activităților economice eligibile (conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) „7111-7500” se substituie cu „6910-7500 - doar pentru implementarea soluțiilor digitale (aplicații software/licențe/SaaS/etc.)”;

1.3.2. Nr. crt. 12. N. ACTIVITĂȚI DE SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII SUPORT, Clasa activităților economice eligibile (conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) „8110-8130” se substituie cu „6910-7500; Codurile CAEM: 7711 – 8299 - doar pentru implementarea soluțiilor digitale (aplicații software/licențe/SaaS/etc.).

2. Hotărârea Guvernului nr. 348/2022 cu privire la aprobarea Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 170-176, art. 426), cu modificările ulterioare:

2.1. în hotărâre:

punctul 3 se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„3. Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va elabora manualul operațional de implementare a Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”, care va stipula etapele și condițiile de implementare, precum și va asigura publicarea acestuia și a unui ghid al applicantului la Program pe site-ul web oficial al organizației.”;

2.2. în Anexa nr. 1:

2.2.1. în definiția „antreprenor debutant” din pct. 4 textul „49 %” se substituie cu textul „51 %”;

2.2.2. la punctul 6, subpunctul 2) se abrogă;

2.2.3. la punctul 12:

2.2.3.1 subpunctul 1 se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„1) să fie cu vârsta cuprinsă între 18-35 de ani inclusiv, este fondator, în cazul întreprinzătorului individual sau membru în cazul întreprinderii cu statut de persoană juridică, în care deține o cotă parte de cel puțin 51% inclusiv, desinestatator sau cumulativ cu alți tineri membri;”;

2.2.3.2 subpunctul 2) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„2) să dețină certificatul de participare la componenta I a prezentului Program, și/sau certificat de formare în domeniul antreprenoriatului, obținut în cadrul programelor de start-up implementate de către Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, eliberat nu mai târziu de trei ani la momentul aplicării la componenta II a prezentului Program, și/sau cunoștințe în domeniul antreprenorial, confirmate prin experiența antreprenorială a solicitantului sau certificate de absolvire a cursurilor de instruire/diplome de studii în domeniile relevante. Acest criteriu este obligatoriu pentru solicitanții care depun proiectele investiționale în numele persoanei fizice sau al unei întreprinderi nou-înregistrate;

2.2.3.3 punctul 12 se completează cu subpunctul 5) cu următorul cuprins:

„5) să nu fie beneficiar al altor programe destinate inițierii unei afaceri, implementate de către Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului.”.

2.2.4. la Secțiunea a 2-a:

2.2.4.1. punctul 15 se completează cu subpunctul 6) cu următorul cuprins:

„6) servicii de consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare aferente proiectului investițional în cadrul prezentului program.”;

2.2.4.2. se completează cu punctul 16¹ cu următorul cuprins:

„16¹. Întreprinderile eligibile pentru Program, care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru co-finanțarea proiectului aprobat vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022 și/sau de instrumente de finanțare oferite din mijloacele financiare ale Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM), în baza Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023. ”;

2.2.4.3. se completează cu un punctul nou, punctul 21² cu următorul cuprins:

„21². Întreprinderile mici și mijlocii pot solicita suportul financiar până la atingerea valorii maxime, stabilite în pct. 13 la prezentul Program.”;

3. Hotărârea Guvernului nr. 515/2022 cu privire la aprobarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 246-250, art. 639), cu modificările ulterioare:

3.1. în hotărâre:

punctul 3 se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„3. Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va elabora manualul operațional pentru implementarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii, care va stipula etapele și condițiile de implementare, precum și va asigura publicarea acestuia și a unui ghid al aplicantului la Program pe site-ul web oficial al organizației.”;

3.2. în Anexa nr. 1:

3.2.1. la punctul 3, subpunctul 3) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„3) sporirea nivelului de competitivitate a întreprinderilor mici și mijlocii ca rezultat al optimizării costurilor, creșterii productivității acestora și obținerii produselor cu valoare adăugată înaltă;”

3.2.2. la punctul 19:

3.2.2.1 subpunctul 1) se completează cu lit. f) cu următorul cuprins:

„f) tehnologizarea procesului de producție orientat spre sporirea valorii adăugate a produselor proprii și/sau continuitatea lanțului valoric.”;

3.2.2.2. se completează cu punctul 19¹ cu următorul cuprins:

„19¹. ODA va avea dreptul să compenseze cheltuielile pentru serviciile de consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare aferente proiectului investițional, suportate de beneficiar la etapa aplicării la prezentul program.”;

3.2.3. punctul 25 se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„25. Întreprinderile eligibile pentru Program, care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru co-finanțarea proiectului aprobat vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022 și/sau de instrumente de finanțare oferite din mijloacele financiare ale Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM), în baza Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023. ”;

3.2.4. la punctul 28, subpunctul 4) textul „36 de luni” se substituie cu textul „24 de luni.”.

4. Hotărârea Guvernului nr. 622/2022 cu privire la aprobarea Programului de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 284-290, art. 726), cu modificările ulterioare:

4.1. în hotărâre:

punctul 3 se va expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„3. Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va elabora manualul operațional pentru implementarea Programului de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2”, care va stipula etapele și condițiile de implementare, precum și va asigura publicarea acestuia și a unui ghid al aplicantului la Program pe site-ul web oficial a organizației.”;

4.2. în Anexa nr. 1:

4.2.1. la punctul 13, subpunctul 2) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„2) deține certificatul de participare la componenta I a prezentului Program și/sau certificat de formare în domeniul antreprenoriatului, obținut în cadrul programelor de start-up implementate de către ODA, eliberat nu mai târziu de trei ani la momentul aplicării la componenta II a prezentului Program și/sau cunoștințe în domeniul antreprenorial, confirmate prin experiența antreprenorială a solicitantului și/sau certificate de absolvire a cursurilor de instruire/diplome de studii în domeniile relevante. Această condiție este obligatorie pentru solicitanții care depun proiectele investiționale în numele persoanei fizice sau al unei întreprinderi nou-înregistrate;”;

4.2.2. la punctul 16 subpunctul 3) se abrogă;

4.2.3. la punctul 23:

4.2.3.1. subpunctul 3) se completează cu textul:

„și înregistrează valori pozitive a capitalului propriu în ultimul an de gestiune, ca urmare a implementării proiectului investițional din cadrul componentei II;”;

4.2.3.2. subpunctul 4) se completează cu textul „conform numărului mediu de salariați pentru anul precedent aplicării la Program sau pentru ultimele 6 luni înainte de aplicare la Program. Numărul mediu de salariați se determină conform normelor stabilite de Biroul Național de Statistică”;

4.2.3.3 subpunctul 5) se completează cu textul „,cu excepția cazului în care cota-parte a fost înstrăinată rudelor de gradul I.”;

4.2.3.4. punctul 23 se completează cu subpunctul 6) cu următorul cuprins:

„6) nu este afiliat unui grup de întreprinderi al cărui număr de angajați și venituri din vânzări sau active totale deținute cumulativ depășesc criteriile IMM-urilor stabilite la art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.”;

4.2.4. punctul 24 se completează cu subpunctul 6) cu următorul cuprins:

„6) „servicii de consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare aferente proiectului investițional în cadrul prezentului program.”;

4.2.5. la punctul 25, subpunctul 3) se va expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„3) costurile pentru achiziția autoturismelor destinate transportului de până la 7 persoane, inclusiv;”;

4.2.6. se completează cu punctul 25¹ cu următorul cuprins:

„25¹. Întreprinderile eligibile pentru Program, care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru co-finanțarea proiectului aprobat vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022 și/sau de instrumente de finanțare oferite din mijloacele financiare ale Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM), în baza Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023.”.

5. Hotărârea Guvernului nr. 809/2023 cu privire la aprobarea Programului de susținere a antreprenoriatului feminin (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 430-432, art. 1024):

5.1. în hotărâre:

punctul 3 se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„3. Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va elabora manualul operațional pentru implementarea Programului de susținere a antreprenoriatului feminin, care va stipula etapele și condițiile de implementare, precum și va asigura publicarea acestuia și a unui ghid al applicantului la Program pe site-ul web oficial al organizației.”;

5.2. în Anexa nr. 1:

5.2.1. punctul 13, subpunctul 4) se completează între paranteze, la final cu cuvintele: „consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare aferente proiectului investițional în cadrul prezentului program”;

5.2.2. la punctul 15, subpunctul 7) cuvântul „autovehiculelor” se substituie cu textul „autoturismelor destinate transportului de până la 7 persoane, inclusiv”;

5.2.3. punctul 20 se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„20. Întreprinderile eligibile pentru Program, care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru co-finanțarea proiectului aprobat vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022 și/sau de instrumente de finanțare oferite din mijloacele financiare ale Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM), în baza Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023.”;

5.2.4. punctul 24 se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„24. Pentru beneficiarele care participă la măsura 1, criteriile de eligibilitate obligatorii sunt: de a nu fi beneficiat anterior de suport în cadrul altor programe destinate inițierii unei afaceri, implementate de către IP ODA, și de a deține cunoștințe în domeniul antreprenorial confirmate prin experiența antreprenorială a solicitantei sau certificate de absolvire a cursurilor de instruire relevante. Modalitate de confirmare a cunoștințelor antreprenoriale se specifică în manualul operațional.”;

5.2.5. la punctul 32, cuvintele „înregistrează profitul net din activitatea economică financiară” se substituie cu cuvintele „înregistrează valori pozitive a capitalului propriu în ultimul an de gestiune ”;

6. Hotărârea Guvernului nr. 488/2023 cu privire la aprobarea Programului de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 271, art. 632):

6.1. în hotărâre:

punctul 3 se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„3. Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va elabora manualul operațional pentru implementarea Programului de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului, care va stipula etapele și condițiile de implementare, precum și va asigura publicarea acestuia și a unui ghid al applicantului la Program pe site-ul web oficial al organizației.”;

6.2. în Anexa nr. 1:

6.2.1. punctul 5 se completează cu noțiunea „activități conexe” cu următorul cuprins:

„*activități conexe* – activități economice care, deși nu fac parte în mod direct din sectorul turistic principal, contribuie semnificativ la crearea și promovarea produselor, serviciilor și experiențelor turistice. Acestea includ, dar nu se limitează la: vinării (fabricarea produselor vitivinicole), servicii de producere și vânzare de obiecte meșteșugărești și artisanale, organizare de evenimente”;

6.2.2. punctul 7 va avea următorul cuprins:

„7. Solicitanții, la momentul aplicării la Program, au inițiat investirea de resurse financiare și materiale destinate lansării activității de antreprenoriat în turism sau desfășoară activitate de antreprenoriat în turism (înregistrează venituri din vânzări) sau activități conexe cu potențial pentru organizarea activităților turistice pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția municipiilor Chișinău și Bălți, care conține dezvoltare de produs turistic, de infrastructură turistică, activități de cazare și/sau alimentație a turiștilor, activități de agrement.”;

6.2.3. la punctul 15:

6.2.3.1 subpunctul 1) se redă în redacție nouă cu următorul cuprins:

„1) construcția/reconstrucția/mobilarea/echiparea structurilor de primiri turistice, precum și a unităților de agrement destinate turismului, ale căror costuri nu trebuie să depășească 50% din valoarea grantului;”;

6.2.3.2 se completează cu subpunctul 10) cu următorul cuprins:

„10) servicii de consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare aferente proiectului investițional în cadrul prezentului program.”;

6.2.4. punctul 22 va avea următorul cuprins:

„22. Finanțarea se va realiza în tranșe, pe contul bancar al întreprinderii beneficiare, conform Manualul operațional.”;

6.2.5. punctul 23 se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„23. Întreprinderile eligibile pentru Program, care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru co-finanțarea proiectului aprobat vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022 și/sau de instrumente de finanțare oferite din mijloacele financiare ale Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei

(FACEM), în baza Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenariat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023.”;

7. Hotărârea Guvernului nr. 592/2019 cu privire la aprobarea Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 360-366, art. 907), cu modificările ulterioare:

7.1. în hotărâre:

7.1.1. punctul 2¹ se va expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„2¹. Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va elabora manualul operațional pentru implementarea Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii, care va stipula etapele și condițiile de implementare, precum și va asigura publicarea acestuia și a unui ghid al applicantului la Program pe site-ul web oficial al organizației.”;

7.1.2. se completează cu punctul 3¹ cu următorul cuprins:

„3¹. Activitățile de finanțare în cadrul Programului constituie o schemă de ajutor de minimis și cad sub incidența prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și ale reglementărilor privind ajutorul de minimis, aprobate prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței.”;

7.2. în Anexa nr. 1:

7.2.1. la Secțiunea a 2-a noțiunea „eficientizarea/ecologizarea proceselor de producție” cuvintele „energetice și a apei” se substituie cu cuvântul „naturale”;

7.2.2. la Secțiunea a 3-a, punctul 2, subpunctul 5) va avea următorul cuprins:

„5) încurajarea implementării de către antreprenori a principiilor de Mediu, Social și Guvernanță (Environmental, Social, Governance), în continuare ESG, a standardelor și/sau certificatelor internaționale relevante ecologizării, a sistemului european de management ecologic și de audit sau/și/sau pregătirea pentru etichetarea ecologică națională și internațională.”;

7.2.3. la Secțiunea a 4-a, la punctul 4:

7.2.3.1 la subpunctul 1) ultimul enunț „Cursurile de instruire sunt obligatorii pentru IMM-urile care au până la 2 ani de la înființare, iar pentru IMM-urile care au peste 2 ani de activitate – instruirile sunt opționale.” se substituie cu un alineat nou, cu următorul cuprins: „Pentru solicitanții care participă la componenta de finanțare, criteriul de eligibilitate obligatoriu este să dețină certificatul de participare la componenta Instruire și formare în domeniul ecologizării IMM-urilor, din cadrul prezentului Program, eliberat nu mai târziu de trei ani de la momentul aplicării și/sau cunoștințe în domeniul relevant aplicării, confirmate prin experiența de ecologizare a solicitantului și/sau certificate de absolvire a cursurilor de instruire relevante. Acest criteriu este obligatoriu pentru întreprinderile nou-înregistrate.”;

7.2.3.2. subpunctul 2 va avea următorul cuprins:

„2) **Finanțarea acțiunilor de ecologizare a IMM-urilor**

Vor fi oferite granturi pentru:

a) implementarea planurilor de acțiuni de ecologizare privind utilizarea eficientă a resurselor și circularitatea;

- b) implementarea standardelor și/sau a certificatelor relevante ecologizării;
- c) implementarea sistemului european de management ecologic și de audit;
- d) pregătirea pentru etichetarea ecologică națională și internațională;
- e) implementarea principiilor și raportării ESG;
- f) aplicarea modelelor de producție și consum durabile, adoptarea tehnologiilor și practicilor verzi;
- g) introducerea eco-inovațiilor în procesele tehnologice și operaționale, elaborarea studiilor de fezabilitate, lucrărilor de proiectare și inginerie;
- h) prevenirea/reducerea poluării solului, si/sau apei, si/sau aerului, reducerea și gestionarea deșeurilor;
- i) achiziționarea echipamentelor și soluțiilor tehnologice, inclusiv sistemelor informaționale care sporesc eficiența utilizării resurselor;
- j) servicii de consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare aferente proiectului investițional în cadrul prezentului program.

Activități incluse:

- a) oferirea asistenței consultative pe durata implementării acțiunilor de ecologizare;
- b) finanțarea nerambursabilă pentru implementarea acțiunilor de ecologizare, care va constitui până la 70% din valoarea proiectului investițional, dar nu va depăși 500 000 de lei;
- c) posibilitatea solicitării de către IMM a ajutoarelor financiare multiple pentru ecologizarea procesului de producere și/sau prestare servicii până la atingerea plafonului cumulativ de 500 000 de lei per companie.”;

7.2.4. Secțiunea 5-a se completează cu punctul 10² cu următorul cuprins:

„10². Întreprinderile eligibile pentru Program, care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru co-finanțarea proiectului aprobat vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022 și/sau de instrumente de finanțare oferite din mijloacele financiare ale Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM), în baza Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023.”.

Notă de fundamentare
la proiectul hotărârii de Guvern cu privire
la modificarea unor hotărâri ale Guvernului privind Programele de stat pentru dezvoltarea
ÎMM-urilor

1.	Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (în continuare – <i>proiect</i>) este elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în comun cu Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (în continuare - <i>IP ODA</i>).
2.	Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
	<p>Unul dintre principalele instrumente de susținere a dezvoltării antreprenoriatului, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii, sunt programele de stat privind acordarea suportului financiar nerambursabil ÎMM-urilor.</p> <p>În prezent I.P. ODA implementează 7 programe de stat pentru susținerea diferitor categorii de antreprenori. Aceste programe au fost lansate în perioade diferite, iar de-a lungul timpului, între prevederile actelor normative care le reglementează, au apărut discrepanțe de abordare, aceleași aspecte fiind tratate diferit în cadrul diverselor programe. În acest context, se urmărește uniformizarea tuturor programelor printr-o serie de modificări. Totodată, se dorește asigurarea compatibilității acestor instrumente cu altele gestionate de I.P. ODA, precum Fondul de Garantare a Creditelor și finanțarea prin FACEM, deoarece în prezent există prevederi neclare privind cumularea acestor forme de sprijin.</p> <p>Suplimentar, se propune introducerea eligibilității pentru serviciile de suport în scopul consultării aplicanților la etapa de perfectare calitativă a setului de documente necesar pentru a beneficia de programe. Aceasta ar îmbunătăți calitatea dosarelor solicitanților, ceea ce ar contribui la reducerea timpului de examinare a acestora și a ratei de respingere a cererilor din cauza deficiențelor documentației anexate.</p> <p>În scopul uniformizării și eficientizării programelor de stat, precum și ținând cont de carențele constatate în procesul de implementare, prin proiectul hotărârii de Guvern se urmărește ajustarea prevederilor a 7 hotărâri de Guvern cu privire la aprobarea programelor de stat, și anume:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hotărârea Guvernului nr. 129/2022 cu privire la aprobarea Programului de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii; 2. Hotărârea Guvernului nr. 348/2022 cu privire la aprobarea Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”; 3. Hotărârea Guvernului nr. 515/2022 cu privire la aprobarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii; 4. Hotărârea Guvernului nr. 622/2022 cu privire la aprobarea Programului de atragere a remitențelor în economie “PARE 1+2”; 5. Hotărârea Guvernului nr. 809/2023 cu privire la aprobarea Programului de susținere a antreprenoriatului feminin; 6. Hotărârea Guvernului nr. 488/2023 cu privire la aprobarea Programului de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului. 7. Hotărârea Guvernului nr. 592/2019 cu privire la aprobarea Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii;

3.	Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
	<p>Proiectul prevede modificarea a 7 acte normative, și anume: Hotărârea Guvernului nr. 129/2022 cu privire la aprobarea Programului de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii; Hotărârea Guvernului nr. 348/2022 cu privire la aprobarea Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”; Hotărârea Guvernului nr. 515/2022 cu privire la aprobarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii; Hotărârea Guvernului nr. 622/2022 cu privire la aprobarea Programului de atragere a remitențelor în economie “PARE 1+2”; Hotărârea Guvernului nr. 809/2023 cu privire la aprobarea Programului de susținere a antreprenoriatului feminin; Hotărârea Guvernului nr. 488/2023 cu privire la aprobarea Programului de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului; Hotărârea Guvernului nr. 592/2019 cu privire la aprobarea Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii.</p> <p>Astfel, în scopul implementării mai eficiente a politicilor privind susținerea dezvoltării antreprenoriatului, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii, au fost operate următoarele tipuri de modificări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asigurarea transparenței prin publicarea manualelor operaționale, precum și a ghidurilor de aplicare la programe pe pagina web oficială a I.P. ODA. Manualul operațional de implementare al Programelor reprezintă un instrument de îndrumare procedurală și de lucru aferent procesului de implementare care include aspecte detaliate cu privire la criteriile de evaluare a proiectelor investiționale, cerințe specifice față de beneficiari la etapa de finanțare și etapa de monitorizare post-finanțare aplicate pentru asigurarea atingerii obiectivelor și indicatorilor de rezultat ai Programelor. Astfel, pentru a maximiza îndeplinirea obiectivelor, este necesar ca toți solicitanții și beneficiarii să fie pe deplin informați despre toate cerințele și criteriile stabilite. - completarea cheltuielilor eligibile la programe cu ”servicii de consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare, aferente proiectului investițional”, conform prevederilor programelor și a limitelor prevăzute de manualul operațional și conform procedurii simplificate de obținere a suportului financiar. Această prevedere va permite implicarea mai activă a prestatorilor de servicii de consultanță în afaceri și management și va oferi suport integrat întreprinderilor micro, mici și mijlocii, precum și persoanelor care intenționează să lanseze sau să dezvolte o afacere. Acest fapt va spori accesul la resurse financiare destinate dezvoltării mediului de afaceri, facilitând accesul companiilor la servicii de consultanță. Prin intervenția propusă, cheltuielile asociate acestor activități vor deveni eligibile pentru finanțare. - includerea reglementărilor ce se referă la întreprinderile eligibile pentru Program, care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru co-finanțarea proiectului aprobat. Astfel, întreprinderile vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare și vor putea ” beneficia de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022 și/sau instrumente de finanțare oferite din mijloacele financiare ale Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM), în baza Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023”, fapt imposibil în reglementarea actuală, din motivul prevederilor incluse în programele de finanțare, ce prohibesc finanțarea în orice formă a contribuției proprii din contul altor

programe/proiecte de asistență și/sau subvenții de stat. Completarea acestor reglementări va permite antreprenorilor să acceseze un grant după ce au solicitat un credit, facilitând astfel combinarea resurselor financiare pentru proiectele investiționale. Aceasta va conduce la creșterea capacității IMM-urilor de a atrage finanțarea pentru investiții, sporind competitivitatea și productivitatea IMM-urilor, în special pe piața externă.

Suplimentar modificărilor enumerate supra, în cadrul fiecărui program de stat separat se operează și alte modificări:

- *la Programul de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 129/2022):*
 - modificarea perioadei de monitorizare a beneficiarilor programului. Potrivit noilor prevederi, perioada de monitorizare a beneficiarilor va constitui 24 de luni de la data prezentării setului complet de acte privind utilizarea resurselor financiare. Modificarea se impune din motivul că prezentul termen de 36 de luni este excesiv, neoferind vreo valoare suplimentară proceselor de executare a contractelor de finanțare, inclusiv irosind nejustificat resursele IP ODA;
 - sistematizarea indicatorilor programului;
 - majorarea plafonului pentru procurarea serviciilor/soluțiilor din domeniul tehnologiei informației pentru comerțul electronic, de la 10% din valoarea maximă a grantului la 20%, pentru a extinde sprijinul oferit de stat în domeniul e-comerțului;
 - completarea pct. 11 din Anexa nr. 1 la hotărâre cu activitățile din secțiunea M și N unde vor fi finanțate doar acțiunile pentru implementarea soluțiilor digitale (aplicații software / licențe/ SaaS/, etc.), care corespund scopului de transformare digitală a întreprinderii prin digitalizarea proceselor companiilor, dar nu procurare de echipamente performante destinate activității de bază a companiei. Aceasta va permite unui număr mai mare de companii să acceseze resurse financiare în cadrul Programului.

- *la Programul „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 348/2022):*
 - excluderea criteriului de eligibilitate ”să fie cetățean al Republicii Moldova”. Modificarea se consideră oportună, întrucât impactul programului este atins prin afacerile care sunt înregistrate și dezvoltate pe teritoriul Republicii Moldova, acestea pot fi create de cetățenii altor state conform cadrului normativ existent.
 - modificarea criteriilor de eligibilitate pentru a participa la componenta II la program, și anume ”este cu vârsta cuprinsă între 18-35 de ani inclusiv, este fondator, în cazul întreprinderii cu statut de persoană fizică sau membru, în cazul întreprinderii cu statut de persoană juridică, în care deține o cotă parte de cel puțin 51% inclusiv, cumulativ cu alți tineri membri”. Prin această formulare se aplică abordare unică în ceea ce privește cotele de asociere a antreprenorilor eligibili la Program, atât în cadrul Programului ”Start pentru tineri: o afacere durabilă la tine acasă” cât și Programul de susținere a antreprenoriatului feminin.
 - Cu referire la criteriul de eligibilitate ce se referă la formarea solicitanților de grant în domeniul antreprenoriatului, se propune următorul format: ”să dețină certificatul de participare la componenta I a Programului, și/sau certificat de formare în domeniul antreprenoriatului, obținut în cadrul programelor de start-up implementate de către I.P ODA, eliberat nu mai târziu de trei ani la momentul aplicării la componenta II a Programului, și/sau cunoștințe în domeniul antreprenorial, confirmate prin experiența

antreprenorială a solicitantului sau certificate de absolvire a cursurilor de instruire/diplome de studii în domeniile relevante. Acest criteriu este obligatoriu pentru solicitanții care depun proiectele investiționale în numele persoanei fizice sau al unei întreprinderi nou-înregistrate”. Modificarea este necesară pentru a include în criteriile de eligibilitate persoane care au diferite forme de pregătire.

- se propune precizarea privind criteriile de eligibilitate pentru aplicanții la program pentru a asigura că toți antreprenorii debutanți beneficiază de condiții echitabile, primind un sprijin financiar nerambursabil, acordat o singură dată pentru inițierea activităților antreprenoriale. Astfel, antreprenorii debutanți voi putea beneficia doar o singura data de sustinerea in cadrul compenentei dedicate pentru debutanți din toate programele ODA.
 - suplinirea cu prevederea potrivit căreia întreprinderile mici și mijlocii pot solicita suport financiar consecutiv, după finalizarea cu succes a proiectului anterior, până la atingerea plafonului stabilit în program. Modificarea este oportună, constituind un avantaj pentru beneficiarii ce nu au beneficiat de suma suportului până la atingerea plafonului Programului.
- *la Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 515/2022):*
- extinderea eligibilității pentru acțiunile de tehnologizare a procesului de producție, incluzând activități care sporesc valoarea adăugată și susțin continuitatea lanțului valoric. Completarea este necesară pentru a extinde eligibilitatea finanțării nerambursabile, astfel încât să sprijine acțiunile de tehnologizare. Programul a demonstrat că antreprenorii beneficiază de astfel de investiții, mai ales pentru activitățile conexe celei de bază, care sunt esențiale pentru diversificarea produselor și creșterea competitivității. modificarea perioadei de monitorizare a beneficiarilor programului. Potrivit noilor prevederi, perioada de monitorizare a beneficiarilor va constitui 24 de luni de la data prezentării setului complet de acte/informațiilor care confirmă utilizarea resurselor financiare conform destinației. Modificarea se impune din motivul că prezentul termen de 36 luni este excesiv, neoferind vreo valoare suplimentară proceselor de executare a contractelor de finanțare, inclusiv irosind nejustificat resursele IP ODA.
- *la Programul de atragere a remitențelor în economie “PARE 1+2” (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 622/2022):*
- modificarea unuia dintre criteriile de eligibilitate pe care trebuie să le întrunească solicitantul pentru a participa la program, și anume ”să dețină certificatul de participare la componenta I a Programului, și/sau certificat de formare în domeniul antreprenoriatului, obținut în cadrul programelor de startup implementate de către IP ODA, eliberat nu mai târziu de trei ani la momentul aplicării la componenta II a Programului, și/sau cunoștințe în domeniul antreprenorial, confirmate prin experiența antreprenorială a solicitantului sau certificate de absolvire a cursurilor de instruire/diplome de studii în domeniile relevante. Acest criteriu este obligatoriu pentru solicitanții care depun proiectele investiționale în numele unei întreprinderi nou-înregistrate”. Modificarea este necesară, deoarece persoana corespunde criteriilor de eligibilitate din punct de vedere al cunoștințelor necesare, inclusiv în situația în care a absolvit o instituție de învățământ în domeniul economic sau pe o altă cale, ce ar putea-o confirma într-o manieră neîndoielnică.

- suplinirea condițiilor pe care trebuie să le respecte solicitantul pentru a participa la componenta III a programului, și anume includerea prevederii care menționează că nu este afiliat unui grup de întreprinderi al cărui număr de angajați și venituri din vânzări sau active totale deținute cumulativ depășesc condițiile pentru definirea IMM-urilor stabilite la art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Este o prevedere specifică tuturor programelor implementate de IP ODA și este reglementată de acestea. Prin prezenta completare se urmărește uniformizarea programelor de suport financiar nerambursabil.
 - completarea condițiilor pe care trebuie să le respecte solicitantul pentru a participa la componenta III a programului în vederea demonstrării unei performanțe bune economico-financiare a întreprinderii..
 - concretizarea îndeplinirii condiției de eligibilitate privind crearea și menținerea a minimum 5 locuri de muncă. Această normă subînțelege că compania trebuie să demonstreze crearea și menținerea locurilor de muncă conform numărului mediu de salariați pentru anul precedent aplicării la program sau pentru ultimele 6 luni înainte de aplicarea la Program. Numărul mediu de salariați se determină conform normelor stabilite de Biroul Național de Statistică. Această normă va extinde aria de eligibilitate pentru companiile a căror activitate este sezonieră.
 - revizuirea unor cheltuieli neeligibile din cadrul programului privind mijloacele de transport. Se consideră a fi oportună posibilitatea de a include achiziționarea mijloacelor de transport, utile afacerii beneficiarului, cu excepția autoturismelor destinate transportului de până la 7 persoane inclusiv.
- *la Programul de susținere a antreprenoriatului feminin (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 809/2023):*
- revizuirea unor cheltuieli neeligibile din cadrul programului privind mijloacele de transport. Se consideră a fi oportună posibilitatea de a achiziționa mijloace de transport, utile afacerii beneficiarului, cu excepția autoturismelor destinate transportului de până la 7 persoane inclusiv.
 - includerea unor prevederi referitor la solicitantele suportului financiar nerambursabil oferit în cadrul măsurii II, și anume că acestea trebuie să demonstreze performanță economico-financiară a întreprinderii prin creșterea indicatorilor precum volumul de vânzări, și sau profit net, și sau productivitate și sau export etc. Este mai rațională această redacție, întrucât o afacere poate să demonstreze o evoluție ascendentă și în lipsa, pe moment, a unui profit net contabil (de ex. din cauza sumei amortizării anuale ca urmare a investițiilor active în formarea bazei tehnico-materială), dar ceilalți indicatori să se încadreze în limitele ce demonstrează o performanță financiară bună a companiei.
- *la Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 488/2023):*
- definirea noțiunii de activități conexe este necesară, întrucât programul operează cu respectiva noțiune, fără a-i da o definiție. Activitățile conexe includ activități economice care, deși nu fac parte direct din sectorul principal, sprijină producerea și promovarea experiențelor turistice, cum ar fi vinăriile, agricultura, transportul, meșteșugurile, organizarea de evenimente, ghidajul turistic și serviciile de wellness, etc.

- modificarea criteriului de eligibilitate pentru solicitanții Programului, și anume ”au inițiat investirea de resurse financiare și materiale destinate lansării activității de antreprenariat în turism sau desfășoară activitate de antreprenariat în turism (înregistrează venituri din vânzări) sau activități conexe cu potențial pentru organizarea activităților turistice pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția orașelor Chișinău și Bălți, care conține dezvoltare de produs turistic, de infrastructură turistică, activități de cazare și/sau alimentație a turiștilor, activități de agrement”. Justificarea modificării propuse vizează clarificarea și flexibilizarea condițiilor de eligibilitate pentru solicitanții Programului, în vederea atragerii unui număr mai mare de antreprenori și inițiatori de proiecte turistice în zonele menționate. Această modificare reflectă intenția de a susține atât afacerile turistice incipiente și/sau active.
- includerea serviciilor de construcție în lista activităților eligibile, alături de activitățile de reconstrucție/mobilare/echipare a unităților de cazare și/sau de alimentație, precum și a unităților de agrement destinate turismului..
- concretizarea prevederilor ce se referă la finanțarea acordată beneficiarilor, și anume că finanțarea se va realiza în tranșe, pe contul de plăți al întreprinderii beneficiare, conform prevederilor manualului operațional. Modificarea se impune întrucât reglementarea actuală este prea rigidă, necorespunzând situațiilor rezultate din practica implementării programului.
- *la Programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 592/2019):*
- concretizarea prevederilor care menționează că activitățile de finanțare în cadrul Programului constituie o schemă de ajutor de minimis și cad sub incidența prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și ale reglementărilor privind ajutorul de minimis, aprobate prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței. Completarea este necesară, întrucât suportul acordat beneficiarilor programului nimereste sub incidența prevederilor Legii nr. 139/2012, neconcretizarea anterioară a naturii acestuia constituind o omisiune.
- completarea cu prevederea care menționează că pentru solicitanții care participă la componenta de finanțare, criteriul de eligibilitate obligatoriu este să dețină certificatul de participare la componenta Instruire și formare în domeniul ecologizării IMM-urilor, din cadrul Programului, eliberat nu mai târziu de trei ani de la momentul aplicării, și/sau cunoștințe în domeniul relevant aplicării, confirmate prin experiența de ecologizare a solicitantului și/sau certificate de absolvire a cursurilor de instruire relevante. Acest criteriu va fi obligatoriu pentru întreprinderile nou-înregistrate, completarea fiind necesară pentru îmbunătățirea proceselor existente.

Proiectul conține norma care prevede intrarea în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pentru ca modificările înserate în proiect să obțină putere juridică imediată, iar potențialele companii eligibile programelor să obțină cât mai curând suport prin schemele de ajutor destinate IMM.

Urmare celor expuse, este necesară operarea modificărilor în cadrul normativ în scopul actualizării/ajustării acestor mențiuni.

4. Analiza impactului de reglementare

	4.1. Impactul asupra sectorului public
	Proiectul actului normativ va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, prin reducerea consumului resurselor subiectului de implementare a programelor de suport financiar (I.P. ODA). Totodată, implementarea proiectului nu va atrage necesitatea intervențiilor structurale și instituționale asupra sistemului administrației publice, fiind posibilă realizarea tuturor sarcinilor suplimentare rezultate în condițiile existente.
	4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
	Implementarea prevederilor proiectului nu necesită resurse financiare suplimentare de la bugetul public.
	4.3. Impactul asupra sectorului privat
	Ca urmare a implementării prevederilor proiectului, se estimează un impact pozitiv semnificativ asupra sectorului privat, prin crearea unor condiții mai bune de oferire a finanțării în cadrul programelor de stat, de suport a antreprenoriatului.
	4.4. Impactul social
	Optimizarea realizării sarcinilor privind suportul antreprenoriatului în cadrul programelor de stat implementate de .IP. ODA urmează să determine un impact social pozitiv, prin contribuția la sporirea locurilor de muncă, majorarea retribuiției muncii etc.
	4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
	Implementarea prevederilor proiectului nu va avea un impact asupra datelor cu caracter personal.
	4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
	Implementarea prevederilor proiectului nu va avea un impact asupra echității și egalității de gen.
	4.5. Impactul asupra mediului
	Proiectul de hotărâre propus nu doar că sprijină dezvoltarea IMM-urilor, dar și asigură că aceste entități economice vor adopta practici sustenabile, care să contribuie la protecția mediului și la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale statului. Implementarea modificărilor vor trata, în mod echilibrat, nevoile de creștere economică cu necesitățile de protecție a mediului și de utilizare eficientă a resurselor naturale.
	4.6. Alte impacturi și informații relevante
	Nu se estimează alte feluri de impact, ca urmare a implementării proiectului.
5.	Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
	Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
6.	Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
	În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii Guvernului pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului privind Programele de stat pentru dezvoltarea IMM-urilor a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și pe portalul particip.gov.md, disponibil la acest link: (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13215). Totodată, în conformitate cu art. 32 alin. (1)(3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege a fost remis spre avizare autorităților de resort și a fost supus consultărilor publice.
7.	Concluziile expertizelor
	Rapoartele de expertiză juridică și anticorupție sunt reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.
8.	Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

	<p>Ca urmare a aprobării proiectului, vor fi modificate următoarele Hotărâri de Guvern:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hotărârea Guvernului nr. 129/2022 cu privire la aprobarea Programului de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii; 2. Hotărârea Guvernului nr. 348/2022 cu privire la aprobarea Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”; 3. Hotărârea Guvernului nr. 515/2022 cu privire la aprobarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii; 4. Hotărârea Guvernului nr. 622/2022 cu privire la aprobarea Programului de atragere a remitențelor în economie “PARE 1+2”; 5. Hotărârea Guvernului nr. 809/2023 cu privire la aprobarea Programului de susținere a antreprenoriatului feminin; 6. Hotărârea Guvernului nr. 488/2023 cu privire la aprobarea Programului de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului. 7. Hotărârea Guvernului nr. 592/2019 cu privire la aprobarea Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii;
9.	Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
	Nu sunt.

Secretar de stat

Eugeniu HARABARA

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea unor hotărâri
ale Guvernului privind Programele de stat pentru dezvoltarea IMM-urilor
(număr unic 964/MDED/2024)

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției / propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Avizare:		
Agencia pentru Guvernare Electronica <i>(Aviz nr. 3007-218 din 18.11.2024)</i>	Pe tot parcursul textului, cuvintele „pagina web oficială” de substituit cu cuvintele „site-ul web oficial”, utilizând terminologia din Hotărârea Guvernului nr.728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora.	Se acceptă.
	La pct.1 sbp.1) lit.a), după cuvintele „va elabora” recomandăm colegial de completat cu cuvintele „și, până la aprobare, va consulta în prealabil cu Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”. Propunerea respectivă se motivează pe competențele AGE în calitate de instituție responsabilă de implementarea politicilor de modernizare a serviciilor guvernamentale și de e-Transformare a guvernării.	Se acceptă.
Cancelaria de Stat <i>(Aviz nr. 26-78-12605 din 15.11.2024)</i>	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor la proiect.	Se acceptă.
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare <i>(Aviz nr. 07-07/3844 din 22.11.2024)</i>	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor la proiect.	Se acceptă.
Ministerul Culturii <i>(Aviz Nr. 05/1-09/3579 din 25.11.2024)</i>	La pct. 6, subpct. 2 din proiect, referitor la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 488/2023 cu privire la aprobarea Programului de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului:	
	la lit. a) textul „vinării (fabricarea vinului)” se va substitui cu textul „fabricarea produselor vitivinicole”, conform prevederilor Legii nr. 57/2006 vici și vinului	Se acceptă.

	<p>la lit. b) cuvântul „orașelor” se va substitui cu cuvântul „municipiilor”, în conformitate cu prevederile art. 9 din Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>la lit. c), textul „unități de cazare și/sau de alimentație” se va substitui cu textul „structură de primire turistică”, conform prevederilor art. 3 al Legii nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Totodată, modificările propuse la pct. 6, subpct. 2, lit. e) nu se acceptă, luând în considerare faptul că cuantumul tranșelor trebuie stabilite prin actul normativ aprobat de Guvern, și nu de cel aprobat de Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului. În acest sens, conform modificărilor propuse la pct. 6, subpct. 1 nu se specifică termenul de întocmire a Manualului operațional pentru implementarea Programului, fapt care poate determina tergiversarea procesului de implementare al Programului.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Cuantumul tranșelor se stabilește în scopul asigurării aspectelor operaționale de acordare a grantului aprobat. Modificarea propusă la pct. 6, subpct. 2, lit. e), se argumentează prin necesitatea eficientizării procesului de implementare a politicilor privind susținerea dezvoltării antreprenoriatului. Precizăm că stabilirea valorii maxime a suportului financiar nerambursabil care poate fi acordată prin intermediul programului rămâne a fi stabilită prin actul normativ aprobat de Guvern și nu de cel aprobat de Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (conform pct. 14 din anexa nr. 1 la HG nr. 488/2023).</p> <p>Subsecvent, menționăm că în conformitate cu prevederile pct. 2 din HG nr. 488/2023, responsabilitatea pentru implementarea Programului de sprijin destinat dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului este pusă în sarcina IP ODA. Procedura detaliată de implementare a acestui Program, care constituie aspectul operațional al procesului, va fi reglementată prin Manualul operațional aprobat de Consiliul IP ODA, practică deja implementată în cadrul altor programe de sprijin a întreprinderilor (ex: HG nr.129/2022 cu privire la aprobarea Programului, etc.)</p>

		de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii)
Ministerul Energiei (Aviz nr. 03 – 2963 din 26 noiembrie 2024)	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor la proiect.	Se acceptă.
Ministerul Mediului (Aviz nr. 02-07/3351 din 25.11.2024)	Cu referire la Nota de fundamentare a proiectului enunțat, sugerăm autorului de a completa secțiunea „4.5. Impactul asupra mediului” cu textul „Proiectul de hotărâre propus nu doar că sprijină dezvoltarea IMM-urilor, dar și asigură că aceste entități economice vor adopta practici sustenabile, care să contribuie la protecția mediului și la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale statului. Implementarea modificărilor vor trata, în mod echilibrat, nevoile de creștere economică cu necesitățile de protecție a mediului și de utilizare eficientă a resurselor naturale.”	Se acceptă.
Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 07/5-03/606/1868 din 03.12.2024)	Comunică lipsa obiecțiilor. Totodată, potrivit art. 36 alin. (2) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii în aplicare a acestora și/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat. În acest context, Ministrul Finanțelor urmează a fi exclus din lista contrasemnatarilor.	Se acceptă.
Consiliul Concurenței (Aviz Nr. DJ-06/783-1641 din 29 noiembrie 2024)	Proiectul propune ajustarea a 7 hotărâri ale Guvernului privind Programele de stat destinate dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), în vederea uniformizării și eficientizării măsurilor de sprijin și asigurarea compatibilității cu Fondul pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM) și alte instrumente de sprijin financiar gestionate de IP ODA. Având în vedere că proiectul la pct.1 subpct.2 lit. c), pct.2 subpct.2 lit.g), pct.3 subpct.2 lit.c), pct.4 subpct.2 lit.g), pct.5 subpct.2 lit.c), pct.6 subpct.2 lit.f), pct.7 subpct.2 lit d), propune noi măsuri de sprijin prin acordarea unei garanții financiare emisă de Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii și/sau prin instrumentele financiare emise de Fondul pentru antreprenoriat și creștere economică a	Se acceptă. Măsurile de sprijin propuse în proiect, inclusiv cele care implică acordarea unei garanții financiare prin Fondul de Garantare al Creditelor pentru IMM-uri și instrumentele financiare emise de FACEM, vor fi implementate cu respectarea prevederilor Legii nr. 139/2012. Furnizorul ajutorului de stat, IP ODA, va asigura respectarea intensității maxime admisibile care poate fi oferită prin schemele de ajutor de stat, conform prevederilor Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER - 62 din 28.12.2023 și Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO

	<p>Moldovei (FACEM), ținem să menționăm că aceste măsuri ar putea prezenta semne de ajutor de stat reglementat prin Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat.</p> <p>Astfel, la implementarea măsurilor de sprijin pentru întreprinderile eligibile pentru programul dat, urmează să fie asigurată de către furnizorul ajutorului de stat respectarea Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și a actelor normative ale Consiliului Concurenței de către inițiatorul/furnizorul ajutorului de stat pentru a nu admite depășirea intensității maxime admisibile, depășirea bugetului schemelor de ajutor de stat autorizate prin deciziile anterioare ale Plenului Consiliului Concurenței (Decizia nr.ASER-62 din 28.12.2023 și Decizia nr. ASO-24 din 15.08.2024) și pentru a garanta respectarea regulilor de cumulare a măsurilor de sprijin acordate.</p>	- 24 din 15.08.2024, precum și a regulilor de cumulare a ajutoarelor, conform legislației în vigoare.
<i>Examinare repetată</i>		
Consiliul Concurenței (Aviz Nr. DJ-06/816-1683 din 11 decembrie 2024)	Lipsa de propuneri și obiecții	Se acceptă.
Expertizare		
Centrul Național Anticorupție (Raport de expertiză Nr. EHG24/10180 din 10.12.2024)	<p><i>Obiecții:</i></p> <p>Prevederile citate supra, operează cu norme de blanchetă, care stabilesc altor entități publice, dreptul și competența de a stabili, în mod preponderent autonom, reglementări cu caracter normativ (ce vizează limita resurselor financiare, acordate sub formă de grant, care pot fi utilizate pentru serviciile de suport în scopul consultării aplicanților la etapa de perfectare calitativă a setului de documente necesar pentru a beneficia de programe). Circumstanța în speță, poate constitui precondiții pentru exercitarea unor atribuții extensive de reglementare de către agenții publici responsabili de elaborare/aprobare a manualului operațional și stabilirea tendențioasă a cerințelor adaptate convenției unei/unor anumite persoane.</p> <p>Prerogativele în speță, urmează a fi examinate prin prisma prevederilor Legii nr.98 din 04 mai 2012 privind administrația publică centrală de specialitate coroborat cu Statutul ODA, or domeniul de intervenție normativă a entității coincide cu domeniul de intervenție al legiuitorului. Astfel, potrivit prevederilor art.32 al Legii nr.98 din 04 mai</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul HG a fost ajustat prin excluderea propunerii de stabilire în Manualul Operațional a limitei resurselor financiare, acordate sub formă de grant.</p>

	<p>2012:Articolul 32. Instituțiile publice în care ministerul sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator.</p> <p>(1) Pentru realizarea unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățământ și a altor funcții de interes public, de care este responsabil ministerul sau altă autoritate administrativă centrală, cu excepția celor de reglementare normativ-juridică, supraveghere și control de stat, precum și a altor funcții care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, în sfera de competență a acestora pot fi constituite instituții publice.</p> <p><i>Recomandări:</i> Plafonarea în conținutul proiectului de hotărâre de Guvern, a limitei vizate servicii de consultanță în dezvoltarea afacerii aferente proiectului investițional în cadrul aplicației pentru programe.</p>	
	<p>Totodată, rezultând din prevederile art.13 alin.(5) din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, care prevede că modul de organizare, funcționare și utilizare a Fondului de garantare se aprobă prin hotărâre de Guvern, se atestă ca fiind improprie trimiterea la alte acte normative care să stabilească criteriile de eligibilitate pentru Beneficiarii de credite. Aceasta deoarece potrivit art.16 alin.(1) din legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, „Autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative.” Respectiv, legea enunțată supra, nu stabilește careva atribuții de reglementare pentru ODA, de a interveni în acest sens.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Modificarea propusă în proiectul HG supus expertizării, viza completarea normelor existente <i>ce sprijină IMM care nu dispun de suficiente resurse proprii pentru implementarea proiectului investițional aprobat, de a putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare</i>, atât prin oferirea garanțiilor financiare emise de Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii cât și prin accesarea instrumentelor de finanțare oferite din mijloacele financiare ale Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM).</p> <p>Urmarea revizuirii formulării, norma a fost expusă după cum urmează: „<i>Întreprinderile eligibile pentru Program, care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru co-finanțarea proiectului solicitat vor putea suplini insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii,</i></p>

		<i>aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022 și/sau de instrumente de finanțare oferite din mijloacele financiare ale Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM), în baza Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023.”</i>
Ministerul Justiției <i>(Aviz nr. 04/2-11130 din 18.12.2024)</i>	<i>La proiectul Hotărârii Guvernului :</i> Pornind de la prevederile art. 9 alin. (1) lit. a) din <i>Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii</i> , potrivit cărora Guvernul aprobă politicile de susținere a dezvoltării IMM-urilor prin documente de planificare strategică (strategii) și programe de stat pentru dezvoltarea sectorului IMM-urilor, în clauza de adoptare se propune de indicat ca temei legal și această normă, prin completarea după textul „art. 9” cu textul „alin. (1) lit. a) și”.	Se acceptă.
	<i>La proiectul Modificărilor:</i> Cu referire la numerotarea subpunctelor, menționăm că, potrivit modificărilor operate la art. 52 alin. (3) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , prin <i>Legea nr. 49/2024 pentru modificarea unor acte normative (procesul de elaborare și promovare a proiectelor actelor normative)</i> , care au intrat în vigoare la 5 iulie 2024, subpunctele se numerotează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. În acest sens, spre exemplificare în cazul pct. 1 din proiectul Modificărilor, sbp. 1) - 3) se vor numerota prin 1.1, 1.2, 1.3. În cazul diviziunii subpunctelor însemnate prin litere, cum ar fi, de exemplu, în pct. 1 sbp. 2), diviziunile vor fi însemnate prin 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.2.5 (observație valabilă pentru tot textul Modificărilor). Totodată, în continuare ne vom referi la numerotarea elementelor structurale conform proiectului.	Se acceptă. Numerotarea s-a ajustat conform legislației.
	În pct. 1 (modificarea Hotărârii Guvernului nr. 129/2022 cu privire la aprobarea Programului de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii): Dispoziția de modificare se va completa cu textul „,cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:”, iar la sbp. 1) lit. a) cuvintele „se expune în redacție nouă” se va substitui cu cuvintele „va avea”. Se va reține că, pentru exprimarea intenției de modificare a actului	Se acceptă.

	<p>normativ se nominalizează expres textul vizat, cu toate elementele de identificare necesare, iar dispoziția propriu-zisă se formulează utilizându-se sintagma „se modifică după cum urmează.”, urmată de redarea modificărilor. În cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural sau a unei părți a acestuia, sau în cazul operațiunii de completare cu o nouă dispoziție se va utiliza sintagma „va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea noului text (observații valabile pentru tot textul proiectului).</p> <p>Totodată, sbp. 1) se va reda fără a fi divizat în alt subpunct (în cazul dat – lit. a)), întrucât vizează o singură normă din hotărâre (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect, spre exemplu, pct. 2 sbp. 1) lit. a) etc.).</p>	
	<p>La sbp. 2): În dispoziția de modificare cuvintele „la hotărâre” se vor exclude ca fiind excedente (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La modificarea propusă la lit. a), ce vizează pct. 21 sbp. 6) din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 129/2022, se va asigura că aceasta este în concordanță cu prevederile art. 11 alin. (5) din Legea nr. 179/2016, conform cărora „Plafoanele cheltuielilor administrative de lansare și desfășurare a programelor de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și ale cheltuielilor complementare lor (de monitorizare, evaluare și control) se stabilesc la aprobarea bugetului fiecărui program, dar nu mai mult de 10% din valoarea sumelor alocate pentru programul propriu-zis.”.</p>	<p>Nu se acceptă. Precizăm că prevederile pct. 21 din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 129/2022 se referă strict la Resursele financiare care pot fi acordate sub formă de grant beneficiarilor componentei II a Programului și nu la Plafoanele cheltuielilor administrative de lansare și desfășurare a programelor de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii suportate de către implementatorul programului.</p>
	<p>Cu referire la lit. b), completarea pct. 21 cu sbp. 14) nu se integrează armonios în context, fiind necesar de precizat acțiunea în raport cu serviciile de consultanță în dezvoltarea afacerii, conform dispozițiilor pct. 21. În același timp, modificările la pct. 21 se vor comasa la un singur subpunct.</p>	<p>Se acceptă parțial. pct. 21 se va completa cu subpunctul 14) cu următorul cuprins: „servicii de consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare aferente proiectului investițional în cadrul prezentului program.”</p>
	<p>La lit. c), ce vizează expunerea în redacție nouă a pct. 24, se recomandă concretizarea normei propuse, prin completarea după cuvântul „Regulamentului”, primul caz, cu textul „cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii”, și după cuvântul „Regulamentului”, al doilea caz, cu textul - „cu privire la activitatea Fondului pentru</p>	<p>Se acceptă.</p>

	antreprenoriat și creștere economică a Moldovei” (observație valabilă și pentru pct. 2 sbp. 2) lit. g); pct. 4 sbp. 2) lit. g); pct. 5 sbp. 2) lit. c); pct. 6 sbp. 2) lit. f); pct. 7 sbp. 2) lit. d)).	
	La sbp. 3, în dispoziția de modificare cuvintele „la hotărâre” se vor substitui cu cuvintele „la Program”, întrucât este vizată modificarea anexei la Programul de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 129/2022. Totodată, modificarea respectivă va fi încorporată la modificarea anexei nr. 1 la hotărâre, într-un subpunct distinct. Pe lângă cele menționate, pornind de la volumul modificărilor propuse la criteriile 11 și 12, se recomandă expunerea acestora în redacție nouă.	Se acceptă parțial. S-a redactat. La criteriile 11 și 12 din Anexă la Programul de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii ce cuprinde Activitățile economice eligibile în cadrul Programului de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii au fost operate doar unele modificări la codurile CAEM.
	În pct. 2 (modificarea Hotărârii Guvernului nr. 348/2022 cu privire la aprobarea Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”): La sbp. 2), prin care se modifică anexa nr. 1: La lit. b), prin care se propune modificarea pct. 12 sbp. 1), se va ține cont că, urmare modificărilor intervenite în cadrul normativ relevant, noțiunea de întreprindere cu statut de persoană fizică a decăzut, aceasta fiind substituită cu noțiunea de „întreprinzător individual”. În același timp, condiția deținerii cotei părți de cel puțin 51% vine în dezacord cu noțiunea de antreprenor debutant, definită la pct. 4 ca o persoană fizică care are vârsta cuprinsă între 18 și 35 de ani inclusiv, și care desfășoară pentru prima dată activitate antreprenorială și/sau nu deține controlul ori o cotă parte de peste 49% dintr-o întreprindere care a înregistrat activitate economică pe o perioadă mai mare de 24 de luni.	Se acceptă. La lit. b), prin care se propune modificarea pct. 12 sbp. 1) a fost redactat conform prevederilor art. 14, alineat 2) din Legea 845/1992; Proiectul a fost completat cu o modificare nouă care se referă la pct.4 (noțiunea de antreprenor debutant), prin care se stabilește deținerea cotei părți de cel puțin 51%.
	În subsidiar, modificările la pct. 12 urmează a fi comasate la un singur subpunct (se referă la lit. b), c) și d)).	Se acceptă.
	La lit. e) textul „la Secțiunea a 2-a,” se va exclude, ca fiind excedent.	Se acceptă.
	La lit. f) textul „Componenta II – suport financiar nerambursabil,” și la lit. g) textul „Componenta III – credit cu porțiune de grant” se vor substitui cu textul „din Capitolul II”. Totodată, la lit. f), prin care se completează cu pct. 21 ² , conform căruia „Întreprinderile mici și mijlocii pot solicita suportul financiar până la atingerea plafonului stabilit în prezentul Program.”, atenționăm că în Program nu este stabilit nici un plafon.	Se acceptă. Pentru a oferi claritate prevederea respectivă a fost redactată, făcându-se trimitere la pct.13 din program care menționează că valoarea maximă a suportului financiar solicitat nu va depăși suma de 200 000 lei.
	În pct. 3 (modificarea Hotărârii Guvernului nr. 515/2022 cu privire la aprobarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a	Se acceptă.

	<p>întreprinderilor mici și mijlocii): La sbp. 2), prin care se modifică anexa nr. 1, la lit. b), ce vizează modificarea pct. 19, cuvintele „va completa”, în ambele cazuri, se vor substitui cu cuvântul „completează”.</p> <p>Tot aici, cu referire la completarea sbp. 2) al pct. 19 cu lit. f), atenționăm că conținutul propus nu se integrează în contextul sbp. 2), care se referă la costurile investiției eligibile pentru utilaj, echipament și instalații de valorificare a surselor de energie alternativă, inclusiv cheltuieli de instalare și montare a acestora.</p>	<p>Se acceptă. Completarea se va reda în proiect în redacția unui punct nou 19¹</p>
	<p>În pct. 4 (modificarea Hotărârii Guvernului nr. 622/2022 cu privire la aprobarea Programului de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2”): La sbp. 2), prin care se modifică anexa nr. 1: La lit. a), ce ține de modificarea pct. 13 sbp. 2), sintagma „Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului” se va substitui cu abrevierea „ODA”, având în vedere că la pct. 9 se folosește pentru prima dată această abreviere. Tot aici, cuvintele „Acest criteriu este obligatoriu” se vor substitui cu cuvintele „Această condiție este obligatorie”, deoarece la pct. 13 sunt stabilite condițiile ce trebuie respectate. La lit. c), ce vizează pct. 23, în dispoziția de modificare, în toate cazurile, cuvintele „în final” se vor exclude, ca fiind inutile, întrucât completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se înserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia. În subsidiar, modificările la pct. 23 urmează a fi comasate la un singur subpunct (se referă la lit. c) și d)).</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La lit. e), prin care pct. 24 se completează cu sbp. 6), se recomandă de completat norma propusă cu cuvintele „pentru implementarea prezentului Program”, în scopul concretizării normei și utilizării uniforme a terminologiei din text (a se vedea conținutul sbp. 4) și 5) din pct. 24).</p>	<p>Se acceptă parțial. Pct. 24, sbp. 6) va avea următorul cuprins: 24. „6) servicii de consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare aferente proiectului investițional în cadrul prezentului program”.</p>
	<p>În pct. 5 (modificarea Hotărârii Guvernului nr. 809/2023 cu privire la aprobarea Programului de susținere a antreprenoriatului feminin): În dispoziția de modificare se va indica corect sursa de publicare a Hotărârii Guvernului nr. 809/2023, după cum urmează: „(Monitorul</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 430-432, art. 1024)”. La sbp. 2), prin care se modifică anexa nr. 1: La lit. a), completarea pct. 13 cu sbp. 5) se consideră a fi una inoportună, pornind de la prevederile sbp. 4) din același punct, care cuprinde deja servicii de consultanță și formare profesională în domeniul de activitate desfășurat în cadrul serviciilor de dezvoltare a afacerii.</p>	<p>Se acceptă parțial. la sbp. 4) textul din paranteze a fost completat cu textul „consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare aferente proiectului investițional în cadrul prezentului program”.</p>
	<p>Ținând cont de fondul modificării propuse la lit. d) ce vizează pct. 24, se recomandă expunerea în redacție nouă a pct. 24.</p>	<p>Se acceptă. Punctul 24 s-a expus în redacție nouă.</p>
	<p>La lit. e), modificarea propusă la pct. 32 se prezintă a fi una incertă, nefiind clar modul în care urmează a fi demonstrată evoluția pozitivă a situației economico-financiare a întreprinderii. Astfel, se va explica de către autorul proiectului.</p>	<p>Se acceptă. Se propune o variantă redactată, după cum: cuvintele „înregistrează profitul net din activitatea economică financiară” se substituie cu cuvintele „înregistrează valori pozitive a capitalului propriu în ultimul an de gestiune”</p>
	<p>În pct. 6 (modificarea Hotărârii Guvernului nr. 488/2023 cu privire la aprobarea Programului de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului): În dispoziția de modificare, la indicarea sursei de publicare textul „art. 639” se va substitui cu textul „art. 632”, în vederea corectării numărului articolului.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La sbp. 2), prin care se modifică anexa nr. 1: La lit. a), în dispoziția de modificare cuvintele „o definiție nouă” se vor substitui cu textul „noțiunea „activități conexe” cu următorul cuprins:”. Totodată, la formularea noțiunii propuse spre completare, se va ține cont de semnificația noțiunii de „servicii turistice”, prevăzută la art. 3 din Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, potrivit căreia „servicii turistice – servicii prestate de agenții economici din industria turismului, care includ cazarea, masa, transportarea turiștilor, excursiile, închirierea de autoturisme, de alte autovehicule sau de motocicletă, serviciile de agrement, tratamentul balnear, asistența turistică și serviciile complementare;”. În context, se va revizui textul „servicii de ghidaj și interpretariat, servicii de wellness și recreere, promovare și marketing turistic”, astfel servicii</p>	<p>Se acceptă. Se acceptă, definiția a fost modificată, pentru a nu contraveni definiției din Legea 352/2006</p>

	de wellness și recreere reprezentând serviciile de agrement și tratamentul balnear, iar serviciile de ghidaj și interpretariat, precum și promovare/marketing turistic făcând parte expres din categoria serviciilor turistice.	
	La lit. d), completarea pct. 15 cu sbp. 10) se va revizui prin examinarea oportunității operării modificărilor respective la sbp. 9) din același punct, care cuprinde instruiți specializate, certificări relevante turismului, afilieri la organizații specializate în domeniu.	Nu se acceptă. Pentru a avea o abordare similară în cadrul programelor se va păstra modificarea propusă de autor. Completarea este necesară întru acordarea posibilității extinderii cheltuielilor eligibile pentru servicii de consultanță în planificarea afacerii.
	De asemenea, modificările la pct. 15 urmează a fi comasate la un singur subpunct (se referă la lit. c) și d)). La fel, modificările la pct. 22 și 23 se vor comasa într-un singur element structural, deoarece vizează expunerea în redacție nouă a două puncte, ordonate consecutiv.	Se acceptă.
	În pct. 7 (modificarea Hotărârii Guvernului nr. 592/2019 cu privire la aprobarea Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii): La sbp. 2), prin care se modifică anexa nr. 1: La lit. b), ce vizează modificarea la Secțiunea a 3-a pct. 2 sbp. 5), abrevierea „ESG” se va substitui cu denumirea deplină a acesteia, ținând cont de prevederile art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, potrivit cărora exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.	Se acceptă.
	La lit. c), modificările propuse la Secțiunea a 4-a, pct. 4, se vor revizui integral, ținând cont de următoarele aspecte: - conținutul nou propus la sbp. 1) lit. d) este identic cu conținutul actual al normei respective, astfel nefiind clară intenția de modificare în acest caz; - redacția propusă pentru sbp. 1) ultima propoziție se referă la criteriile de eligibilitate, reglementate la secțiunea a 5-a; - următorul text, privind oferirea granturilor, precum și activitățile incluse (sbp. 21), se referă deja la alt subpunct din pct. 4, la sbp. 2), ceea ce urmează a fi reflectat într-un element structural distinct.	Se acceptă parțial. S-a redactat. Precizăm că intenția autorului a fost de a substitui doar ultima propoziție din sbp. 1, care, în redacție nouă, considerăm că trebuie specificată la secțiunea a 4-a și nu la secțiunea a 5-a, întrucât se referă la instruirea participanților.

Secretar de stat

Eugeniu HARABARA